

ArbeidsongeschiktheidsWijzer

Als u door een ziekte of ongeval uw werkzaamheden geheel of gedeeltelijk niet meer kunt uitvoeren is er sprake van arbeidsongeschiktheid. Dit grijpt in op verschillende aspecten van het leven maar zeker in financieel opzicht. Voor werknemers is er een wettelijk kader waar zij enige financiële bescherming aan kunnen ontlenen. Het kan wenselijk zijn om aanvullende verzekeringen af te sluiten, omdat dit wettelijk kader onvoldoende financiële bescherming biedt. De directeur-grotoaandehouder (DGA) of zelfstandig ondernemer kunnen geen aanspraak maken op werknemersverzekeringen en dienen dus zelf voorzieningen te treffen.

In deze Wijzer vindt u de wettelijke regelingen in het kader van arbeidsongeschiktheid. Daarnaast hebben wij de mogelijkheden om (aanvullend) een arbeidsongeschiktheidsverzekering af te sluiten voor u op een rij gezet.

1. Inleiding >
2. Wettelijke regeling >
3. Arbeidsongeschiktheidsverzekeringen >
4. Arbeidsongeschiktheid en afkoop lijfrente >
5. Wat kan Van Lanschot Kempfen voor u betekenen? >

1 Inleiding

Het is van belang om de risico's die u loopt indien u onverhoopt arbeidsongeschikt wordt op een rij te zetten. Hoeveel daalt uw inkomen als gevolg van arbeidsongeschiktheid? Is het wel of niet noodzakelijk om een aanvullende arbeidsongeschiktheidsverzekering af te sluiten? Is de premie van een arbeidsongeschiktheidsverzekering fiscaal aftrekbaar?

Wie als werknemer langdurig ziek wordt, blijft ingevolge de Wet uitbreiding loondoorbetaling bij ziekte (WULBZ) in eerste instantie gewoon salaris ontvangen van zijn werkgever. Doorgaans krijgt hij of zij gedurende het eerste jaar van ziekte het loon voor de volle 100% doorbetaald en wordt in het tweede jaar 70% van het laatstverdiende salaris uitgekeerd. Het staat de werkgever vrij om ook in het tweede jaar 100% door te betalen. Loopt uw contract af terwijl u nog ziek bent? Dan kunt u vanaf dat moment een Ziekte-wetuitkering krijgen.

Kunt u als werknemer na twee jaar uw werkzaamheden niet meer uitvoeren, dan geldt voor u de Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen (WIA). Op basis van deze wet ontvangt u een uitkering, waarvan de hoogte afhangt van de mate van arbeidsongeschiktheid en het vroegere salaris.

Werkt u niet in loondienst maar bijvoorbeeld als zelfstandig ondernemer of freelancer, dan kunt u geen aanspraak maken op de wettelijke regelingen op het gebied van arbeidsongeschiktheid. In geval van arbeidsongeschiktheid bent u dan volledig op uzelf aangewezen, omdat er geen werkgever is die het loon doorbetaalt. Ook valt de DGA in principe niet onder de wettelijke regeling. In situaties waarin geen aanspraak gemaakt kan worden op wettelijke voorzieningen kan het verstandig zijn om zelf een particuliere arbeidsongeschiktheidsverzekering af te sluiten

2 Wettelijke regeling

Als u in loondienst bent, zijn er wettelijke regelingen die van toepassing zijn bij arbeidsongeschiktheid. De WIA kent twee soorten arbeidsongeschiktheidsregelingen. De eerste is de WGA (Regeling werkhervatting gedeeltelijk arbeidsongeschikten) voor gedeeltelijke of tijdelijke arbeidsongeschiktheid. De tweede is de IVA (Inkomensvoorziening volledig arbeidsongeschikten) voor langdurige en blijvende (geen uitzicht op herstel) arbeidsongeschiktheid.

Overzicht van de wettelijke regelingen arbeidsongeschiktheid

* U kunt een hoger loon dan het maximum dagloon doorbetaald krijgen als dit is vastgelegd in uw cao of arbeidsovereenkomst

WGA

Als u na twee jaar nog tijdelijk of gedeeltelijk (ten minste 35%) arbeidsongeschikt bent, dan ontvangt u een WGA-uitkering. De regeling heeft als doel dat u zoveel mogelijk aan het werk blijft.

Bij het bepalen van de hoogte van de uitkering wordt rekening gehouden met het dagloon. Het dagloon is het loon dat u gemiddeld per dag verdient. Het dagloon voor bepaling van de hoogte van een wettelijke arbeidsongeschiktheidsuitkering kan niet hoger zijn dan het wettelijk maximumdagloon van € 274,44 (2024). Is uw werkelijke dagloon hoger, dan wordt voor de berekening van de arbeidsongeschiktheidsuitkering uitgegaan van het wettelijk maximum dagloon en niet van uw hogere salaris. Dat houdt in dit geval in dat de uitkering die u ontvangt bij arbeidsongeschiktheid aanzienlijk lager is dan het salaris dat u voor die tijd ontving.

Er zijn drie soorten WGA-uitkeringen

- Een loongerelateerde uitkering
- Een loonaanvullingsuitkering
- Een vervolguitering

Meestal krijgt u eerst een loongerelateerde uitkering. Wanneer u geen recht (meer) hebt op een loongerelateerde uitkering, dan kunt aanspraak maken op een loonaanvullingsuitkering of een vervolguitering. Welke soort uitkering van toepassing is, hangt af van hoeveel u nog kunt werken en hoeveel u daadwerkelijk werkt. U ontvangt een loongerelateerde uitkering als u door ziekte minder dan 65% van uw vroegere loon verdient en u hebt 26 van de laatste 36 weken, voordat u ziek werd, gewerkt. Hoe hoog uw uitkering is en hoe lang uw uitkering duurt, hangt af van uw vroegere salaris, uw arbeidsverleden en uw huidige salaris. De hoogte van de loongerelateerde uitkering bedraagt de eerste twee maanden 75% en daarna 70% van het verschil tussen het (gemaximeerde) dagloon voordat u ziek werd en het nieuwe inkomen. De duur van de loongerelateerde uitkering is gemaximeerd tot 24 maanden. De duur kan worden verlengd tot maximaal 38 maanden als de werkgever zich (vrijwillig) heeft aangesloten bij een daartoe strekkende

verzamel-cao. Hebt u geen recht (meer) op een loongerelateerde uitkering en u bent tussen de 35% en 80% arbeidsongeschikt? Dan kunt u in aanmerking komen voor een loonaanvullings- of vervolguitering. De hoogte van de uitkering is afhankelijk van de hoogte van uw salaris. Het uitgangspunt van de WIA is namelijk dat uw inkomen altijd hoger is als u werkt. De hoogte van uw salaris bepaalt dan welke uitkering u ontvangt. Verdient u ten minste 50% van wat de arbeidsdeskundige van het UWV (Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen) aangeeft dat u nog kunt verdienen, dan krijgt u een loonaanvullingsuitkering. Verdient u echter minder dan krijgt u een vervolguitering. De loonaanvullingsuitkering bedraagt 70% van het verschil tussen het dagloon minus het bedrag dat de werknemer nog met werken kan verdienen. Dit betekent dat met iedere euro aan extra inkomsten uit arbeid uw totale inkomen toeneemt. Zo wordt u gestimuleerd om (meer) te werken.

De vervolguitering is gebaseerd op het minimumloon. De hoogte hangt af van de mate van arbeidsongeschiktheid, maar is niet hoger dan 50,75% van het minimumloon.

Toeslag

Als u met uw uitkering onder het sociaal minimum komt, kunt u mogelijk recht hebben op een toeslag op basis van de Toeslagenwet.

IVA

U komt in aanmerking voor een IVA-uitkering als u niet of nauwelijks kunt werken en er een kleine kans is dat u herstelt. Met een IVA-uitkering is uw inkomen altijd minstens 75% van de laagste van het laatstverdiende salaris of het maximumdagloon, wat op jaarbasis neerkomt op maximaal € 53.721 (2024). Het percentage wisselt niet en biedt dus financiële zekerheid tot aan uw AOW.

Werken na de AOW-leeftijd

Een werknemer die de AOW-gerechtigde leeftijd heeft bereikt en doorgaat met werken, is niet langer verzekerd tegen arbeidsongeschiktheid en in sommige gevallen ook niet meer bij ziekte. De loondoorbetalingsverplichting bij ziekte is beperkt tot zes weken.

3 Arbeidsongeschiktheidsverzekeringen (AOV)

De wettelijke regelingen zijn alleen van toepassing op werknemers in loondienst. Zelfstandig ondernemers, freelancers (zzp-ers) of DGA's vallen niet onder de wettelijke regeling*. Zij kunnen zelf bepalen of zij een AOV afsluiten om het risico van arbeidsongeschiktheid af te dekken. Daarnaast kan ook een werknemer aanvullend een AOV afsluiten wanneer dit wenselijk is.

Als u zelf een AOV afsluit in privé, dan is de premie van deze verzekering fiscaal aftrekbaar. Voor uw aangifte inkomstenbelasting valt dit onder 'premiebetaling inkomensvoorziening' in box 1. Eventuele uitkeringen in geval van arbeidsongeschiktheid zijn ook belast in box 1.

Soorten arbeidsongeschiktheid

Hebt u een AOV afgesloten en raakt u arbeidsongeschikt, dan ontvangt u na een (door uzelf te bepalen) wachttijd een uitkering met een hoogte die afhankelijk is van het verzekerde bedrag en de mate van arbeidsongeschiktheid. Bij het afsluiten van een AOV is het belangrijk om na te gaan welke soort arbeid er verzekerd is.

- **Beroepsarbeidsongeschiktheid.** Hierbij wordt enkel gekeken of u nog in staat bent uw eigen beroep uit te oefenen. Is dat niet het geval, dan krijgt u een uitkering, ook al zou u wel andere werkzaamheden kunnen verrichten. Omdat u bij dit criterium het snelst arbeidsongeschikt kunt worden verklaard, is de premie voor dit soort AOV meestal het hoogst.
- **Passende arbeid.** Aan de hand van uw opleiding, ervaring en vaardigheden, wordt gekeken welke passende arbeid u kunt verrichten. Als u in staat bent om te werken in een soortgelijke functie, dan bent u volgens de verzekering niet (volledig) arbeidsongeschikt. De premie bij een verzekering volgens dit criterium is minder hoog dan bij beroepsarbeidsongeschiktheid.

- **Gangbare arbeid.** De verzekeraar gaat na of u kunt werken of niet, onafhankelijk van uw eerdere functie. Kunt u nog algemeen geaccepteerde arbeid verrichten, waartoe u als arbeidsongeschikte gezien uw beperkingen in staat bent, dan wordt u volgens de verzekeraar niet als arbeidsongeschikt gezien. De premie is bij dit type arbeidsongeschiktheid relatief het laagst.

Bij het aanvragen van een AOV dient u een uitgebreide vragenlijst over uw gezondheid in te vullen en eventueel ook een keuring ondergaan. Op grond van uw antwoorden en/of de keuringsuitslag besluit de verzekeraar of hij u accepteert of afwijst voor de verzekering of bepaalde uitsluitingen in de verzekering wil opnemen.

Aanvullende verzekeringen voor werknemers

Als werknemer kan het wenselijk zijn om in aanvulling op de wettelijke regeling een aanvullende AOV af te sluiten. Dit kan op individuele basis, maar soms biedt de werkgever ook een collectieve verzekering aan. Het voordeel hiervan is dat de werkgever soms een deel van de premie meebetaalt. Daarnaast worden er vaak geen of minder gezondheidseisen/keuringseisen gesteld.

WGA hiaatverzekering

Een WGA-hiaat is het verschil tussen de hoogte van de loongerelateerde uitkering en de hoogte van de WGA-vervolguitkering. De WGA-vervolguitkering geldt als u uw resterende verdien capaciteit onvoldoende (minder dan 50%) kunt benutten. Het verschil in inkomen kan makkelijk oplopen tot meer dan 85% ten opzichte van uw inkomsten voordat u ziek werd.

Een (collectieve) WGA-hiaatverzekering vangt (een gedeelte van) het verschil op. Bij het bepalen van de hoogte van de WIA-uitkering gaat de wet uit van een gemaximeerd loon. Verdient u meer, dan krijgt u te maken met een extra inkomstenachteruitgang.

* in het pensioenakkoord is afgesproken dat er een verplichte AOV voor ondernemers (niet-DGA) moet komen.

WIA-excedentverzekering

Raakt u als werknemer tussen de 35% en 100% arbeidsongeschikt en hebt u een salaris dat hoger is dan het maximum dagloon (per jaar € 71.628 in 2024)? Dan ontvangt u voor het deel boven het maximum jaarloon geen enkele uitkering uit hoofde van de WIA. Een mogelijkheid is dan om een WIA-excedentverzekering af te sluiten, met een dekking van 70% tot 80% van het salaris dat boven het maximum jaarloon ligt.

Zelfstandigen (IB- ondernemers, zzp-ers)

Als u als zelfstandige ziek wordt of arbeidsongeschikt raakt, dan kunt u geen aanspraak maken op de wettelijke regelingen. Ook is er geen werkgever die de eerste twee jaar uw inkomen doorbetaalt. U moet als zelfstandige zelf bepalen hoe u ziekte en eventuele arbeidsongeschiktheid wenst op te vangen. Dit kan onder meer door het afsluiten van een particuliere AOV. Ook voor een zelfstandige is de premie van de AOV fiscaal aftrekbaar in box 1.

Als u als zelfstandige begint vanuit een loondienstverband of vanuit de situatie dat u een uitkering ontvangt, kunt u ervoor kiezen om de werknemersverzekering WIA op vrijwillige basis voort te zetten. Daarnaast kunt u een vrijwillige ziekteverzekering afsluiten voor de eerste periode van ziekte, maximaal twee jaar.

Directeur-grotaandeelhouder (DGA)

Als DGA bent u niet verzekerd voor wettelijke werknemersverzekeringen als u (al dan niet samen met uw echtgenoot) 50% of meer van de aandelen bezit van uw werkgever*. Is dit het geval en bent u in loondienst bij uw eigen BV, dan kunt u een AOV afsluiten. Dan hebt u de mogelijkheid de AOV in privé af te sluiten of via uw BV.

Arbeidsongeschiktheidsverzekering in privé afsluiten

Sluit u uw AOV af in privé dan is de premie aftrekbaar via uw aangifte inkomstenbelasting. Desgewenst kunt u vanuit uw BV de betaalde premie compenseren door extra salaris of een dividend uitkering. Een belangrijk juridisch

aspect is dat bij faillissement van uw BV (of beslag) uw inkomensvoorziening gewaarborgd blijft als u deze in privé hebt afgesloten.

Arbeidsongeschiktheidsverzekering via uw BV afsluiten

Bij het afsluiten van een AOV via uw BV zijn er twee mogelijkheden. De eerste mogelijkheid is dat de BV verzekeringnemer en begunstigde is. De tweede mogelijkheid is dat de BV de verzekeringnemer is en u als DGA de begunstigde. Als de BV verzekeringnemer én begunstigde is, dan zal de BV de arbeidsongeschiktheidsuitkering aan u betalen. Bent u zelf begunstigde, dan ontvangt u de uitkering rechtstreeks in privé van de verzekeraar.

De premie van de AOV is aftrekbaar voor de vennootschapsbelasting. De uitkering is in beide gevallen bij u belast in de inkomstenbelasting. Echter als u een uitkering ontvangt via een BV die failliet gaat, dan gaat uw arbeidsongeschiktheidsuitkering ook verloren. Een AOV is een noodvoorziening, daarom lijkt het onverstandig om het risico te lopen dat deze noodvoorziening wegvalt door een eventueel faillissement. U bent dan arbeidsongeschikt, hebt een failliete BV en krijgt geen uitkering.

Zelfstandig medisch vrije beroeper

Indien u als medicus werkzaam bent als IB-ondernemer of DGA en arbeidsongeschikt wordt, spelen er voor u nog specifieke aandachtspunten.

Als u werkzaam bent in maatschapsverband is het belangrijk om na te gaan hoelang u lid van de maatschap kunt blijven en welke regeling er is getroffen voor deze periode. In veel voorkomende gevallen dient u voor een periode van twee jaar een vergoeding voor een waarnemer te verzekeren. Over het algemeen is dit een aanzienlijk lager bedrag dan dat u uw maatschapsaandeel verzekert.

Uw verzekering dient na deze twee jaar dan op het door u gewenste uitgavenpatroon te zijn afgestemd. Als u niet in een maatschap werkt dan is het mogelijk om voor langere periode alleen de hoogte van de uitkering af te stemmen op de kosten van de waarneming.

* Er zijn meer uitzonderingen waardoor een DGA niet verzekerd is voor werknemersverzekeringen.

Broodfondsen

Veel ondernemers vinden een AOV te kostbaar. Een alternatief voor een AOV is een Broodfonds. Dat is een collectief van een aantal ondernemers waarin zij afspreken onderling te zorgen voor een uitkering bij arbeidsongeschiktheid. De maximale uitkeringsduur is in de meeste gevallen twee jaar. Elke deelnemer legt maandelijks een bepaald bedrag in, afhankelijk van de hoogte van zijn afgesproken maandelijks uitkering bij arbeidsongeschiktheid. Met de inleg bouwt de deelnemer een tegoed op. De uitkeringen bij arbeidsongeschiktheid van een deelnemer worden betaald uit de tegoeden van de andere deelnemers. De inleg is niet aftrekbaar en de uitkering is ook niet belast. De uitkering is namelijk een schenking van de andere deelnemers. De schenking blijft onder de schenkingsvrijstelling waardoor er geen schenkbelasting verschuldigd is. Bij beëindiging aan de deelname van het Broodfonds ontvangt de deelnemer het restant van zijn tegoed.

4 Arbeidsongeschiktheid en afkoop lijfrente

Bent u (gedeeltelijk) arbeidsongeschikt? Dan kunt u uw lijfrenteverzekering, lijfrentespaarrekening of lijfrentebeleggingsrecht (gedeeltelijk) afkopen. De afkoopsom wordt belast in box 1, maar er wordt geen 20% revisierente in rekening gebracht als u aan een aantal voorwaarden voldoet. Er moet sprake zijn van langdurige arbeidsongeschiktheid: u verwacht dat u na afkoop nog ten minste 12 maanden arbeidsongeschikt bent. Verder hebt u de AOW-leeftijd nog niet bereikt op het moment van afkoop en het bedrag dat u uit de lijfrente opneemt mag niet hoger zijn dan € 50.063 per kalenderjaar.

5 Wat kan Van Lanschot Kempen voor u betekenen?

Wilt u weten wat eventuele arbeidsongeschiktheid voor u betekent? Voor het in kaart brengen van uw persoonlijke situatie bij arbeidsongeschiktheid kunt u contact opnemen met uw private banker. Ook vragen omtrent de risico's van arbeidsongeschiktheid kunt u aan uw private banker stellen. Als er sprake is van een concrete verzekeringsoplossing, dan kan uw private banker u in contact brengen met de adviseurs van VLC & Partners.

Disclaimer

De informatie die is opgenomen in deze publicatie is uitsluitend bestemd voor algemene doeleinden. Met uw individuele specifieke omstandigheden is geen rekening gehouden. De informatie kan niet worden beschouwd als een juridisch, financieel, fiscaal of ander professioneel advies. Wij adviseren u op grond van de informatie niet meteen tot actie over te gaan en voorafgaand aan uw eventuele actie eerst deskundig advies in te winnen. Deze publicatie is geen aanbod en u kunt aan deze publicatie geen rechten ontlenen.

Bij de totstandkoming van deze publicatie hebben wij de grootst mogelijke zorgvuldigheid betracht bij de selectie van externe bronnen. Wij kunnen niet garanderen dat de informatie van deze bronnen die in deze publicatie is opgenomen juist en volledig is of in de toekomst zal blijven. Wij aanvaarden geen aansprakelijkheid voor druk- en zetfouten. Wij zijn niet verplicht de informatie die we hebben opgenomen in deze publicatie te actualiseren of te wijzigen. Alle rechten ten aanzien van de inhoud van de publicatie worden voorbehouden, inclusief het recht van wijziging. Het is niet toegestaan de gegevens in de publicatie geheel of gedeeltelijk te reproduceren, in welke vorm dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Van Lanschot Kempen NV.

Overige informatie

Van Lanschot Kempen NV is statutair gevestigd aan de Hooge Steenweg 29, 5211 JN 's-Hertogenbosch, KvK nr. 16038212 met btw-identificatienummer NL001145770B01, is als bank geregistreerd in het Wft-register en staat onder toezicht van De Nederlandsche Bank NV (DNB), Postbus 98, 1000 AB Amsterdam, en de Autoriteit Financiële Markten (AFM), Postbus 11723, 1001 GS Amsterdam. Van Lanschot Kempen kan optreden als aanbieder van betaal-, spaar- en kredietproducten, als bemiddelaar in verzekeringsproducten en als verlener en/of uitvoerder van beleggingsdiensten.

Voor eventuele klachten inzake onze financiële dienstverlening kunt u zich richten tot uw eigen kantoor van Van Lanschot Kempen, de afdeling Kwaliteit & Service, kwaliteit-service@vanlanschotkempen.com of Postbus 1021, 5200 HC 's-Hertogenbosch, of het Klachteninstituut Financiële Dienstverlening (Kifid), Postbus 93257, 2509 AG Den Haag.

PRIVATE BANKING

Hooge Steenweg 29
5211 JN 's-Hertogenbosch
Postbus 1021
5200 HC 's-Hertogenbosch

T 0800 1737
vanlanschotkempen.com/private-banking